

Στυλιανός Γ. Γώγος
Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr

Όλγα Κοσμά
Οικονομικός Αναλυτής
okosma@eurobank.gr

Αρκαδία Κωνσταντοπούλου
Βοηθός Ερευνητικής Ομάδας
arkonstantopoulou@eurobank.gr

Ευχαριστούμε την κυρία Παρασκευή Πετροπούλου (Οικονομικό Αναλυτή) και τον κύριο Δρ. Θεόδωρο Σταματίου (Ανώτερος Οικονομολόγος) για τα χρήσιμα σχόλια και τις παρατηρήσεις τους.

ΡΗΤΡΑ ΜΗ ΕΥΘΥΝΗΣ

Το παρόν εκδόθηκε από την Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E. ("Eurobank") και δεν επιτρέπεται να αναπαραχθεί, κατά οποιονδήποτε τρόπο, από τα πρόσωπα στα οποία αποστέλλεται. Οι πληροφορίες που παρέχονται δεν συνιστούν επενδυτική ή άλλη συμβουλή, δεν αποτελούν προσφορά αγοράς ή πώλησης ούτε πρόσκληση για υποβολή προσφορών αγοράς ή πώλησης ή εν γένει προσφορά ή πρόσκληση για κατάρτιση συναλλαγών επί των χρηματοπιστωτικών μέσων που αναφέρονται. Οι επενδύσεις που αναλύονται μπορεί να είναι ακατάλληλες για επενδυτές με κριτήρια του συγκεκριμένου επενδυτικού στόχους τους, τις ανάγκες τους, την επενδυτική εμπειρία τους και την οικονομική κατάστασή τους. Οι πληροφορίες που περιέχονται προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευθεί από την Eurobank. Οι απόψεις που διατυπώνονται ενδέχεται να μη συμπίπτουν με αυτές οποιουδήποτε μέλους της Eurobank. Καμία δήλωση ή διαβεβαίωση (ρητή ή σιωπηρή) δεν δίδεται όσον αφορά την ακρίβεια, πληρότητα, ορθότητα ή καταλληλότητα των πληροφοριών ή απόψεων, οι οποίες μπορεί να αλλάζουν χωρίς προειδοποίηση. Καμία απολύτως ευθύνη, με οποιονδήποτε τρόπο και αν δημιουργείται, δεν αναλαμβάνεται από την ούτε βαρύνει τη Eurobank ή τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή τα στελέχη της ή τους υπαλλήλους της όσον αφορά το περιεχόμενο του παρόντος. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν δεν καταρτίζονται ή εγκρίνονται από την Eurobank και εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη τους και δε δεσμεύουν ούτε αντιπροσωπεύουν τις απόψεις και τη θέση της Eurobank.

Ο διπλασιασμός των μηνιαίων ρυθμών αύξησης της απασχόλησης και μείωσης της ανεργίας, προϋπόθεση για τη σύγκλιση του ποσοστού ανεργίας με το αντίστοιχο της Ευρωζώνης σε ορίζοντα δετίας.

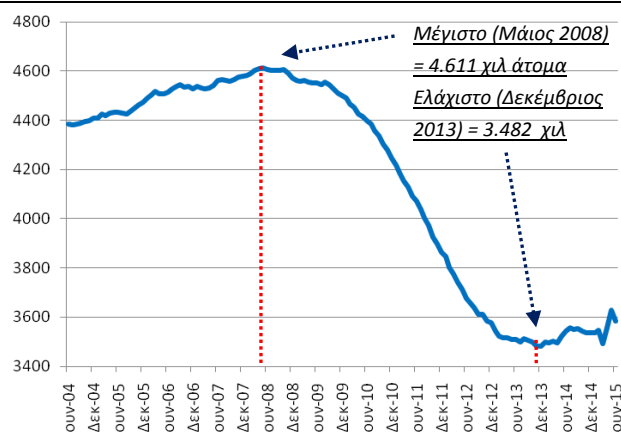
- Η απασχόληση στην ελληνική οικονομία ανήλθε στο ιστορικά υψηλό σημείο το Μάιο 2008, 4.611 χιλ άτομα, ενώ βρέθηκε στο ιστορικά χαμηλό το Δεκέμβριο 2013, 3.482 χιλ άτομα. Συνεπώς, μέσα σε αυτό το χρονικό διάστημα των 5,5 ετών περίπου η απασχόληση μειώθηκε 1.129 χιλ άτομα (ή -24,49%).
- Σε ότι αφορά τον αριθμό των ανέργων, από το ελάχιστο του Μαΐου 2008, 363 χιλ άτομα, μέχρι το μέγιστο του Σεπτεμβρίου 2013, 1.357 χιλ άτομα, η αύξηση που καταγράφηκε ήταν της τάξης των 994 χιλ ατόμων (ή 273,88%).
- Το εργατικό δυναμικό από το μέγιστο του Ιανουαρίου 2010, 5.048 χιλ άτομα, μέχρι το ελάχιστο του Μαρτίου 2015, 4.720 χιλ άτομα, μειώθηκε 328 χιλ άτομα (ή -6,05%). Οι κύριοι ερμηνευτικοί παράγοντες αυτής της μεταβολής ήταν η μετανάστευση, το φαινόμενο της αποθάρρυνσης στην αναζήτηση εργασίας και δημογραφικές εξελίξεις.
- Το μερίδιο απασχόλησης του δευτερογενούς τομέα μειώθηκε από 22,24% το 2^ο τρίμηνο 2008 στο 14,92% το 2^ο τρίμηνο 2015. Η μεγαλύτερη συρρίκνωση σημειώθηκε στους κλάδους των κατασκευών (από 8,69% στο 4,21%) και της μεταποίησης (από 11,87% στο 9,06%).
- Στην περίπτωση που για τα επόμενα χρόνια 6 χρόνια (72 μήνες) ο αριθμός των απασχολούμενων αυξάνεται σε μηνιαία βάση 0,31% και ο αριθμός των ανέργων μειώνεται -1,06% τότε το ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα αναμένεται να προσεγγίσει το αντίστοιχο μέγεθος της Ευρωζώνης τον Ιούνιο 2021. Στο σενάριο κατά το οποίο η αύξηση της απασχόλησης διαμορφωθεί στο 0,23% και η πτώση της ανεργίας στο -0,80% τότε το απαιτούμενο χρονικό διάστημα διευρύνεται στα 8 χρόνια (96 μήνες). Τέλος, σταθερή μηνιαία αύξηση της απασχόλησης 0,19% και μείωση της ανεργίας -0,64% οδηγεί σε σύγκλιση του ελληνικού ποσοστού ανεργίας με το αντίστοιχο της Ευρωζώνης σε ένα χρονικό διάστημα 10 ετών (120 μήνες).
- Με βάση τα στοιχεία των δύο τελευταίων ετών, ο μέσος μηνιαίος ρυθμός μεταβολής της απασχόλησης διαμορφώθηκε στο 0,16% και ο αντίστοιχος της ανεργίας στο -0,56%. Συνεπώς, η δυναμική (ανάκαμψη) που έχει αναπτυχθεί στην ελληνική αγορά εργασίας δεν επαρκεί για να οδηγηθεί το ποσοστό ανεργίας σε επίπεδα παρόμοια με εκείνα της Ευρωζώνης ακόμα και σε ένα διάστημα 10 ετών (προσεγγιστικά απαιτούνται 11 έτη και 3 μήνες).

Το εργατικό δυναμικό από το μέγιστο του Ιανουαρίου 2010, 5.048 χιλ άτομα, μέχρι και το ελάχιστο του Μαρτίου 2015, μειώθηκε 328 χιλ άτομα (ή -6,05%). Οι κύριοι ερμηνευτικοί παράγοντες αυτής της μεταβολής ήταν η μετανάστευση, το φαινόμενο της αποθάρρυνσης στην αναζήτηση εργασίας και δημογραφικές εξελίξεις.

Όπως είχαμε αναφέρει στο προηγούμενο τεύχος του φυλλαδίου 7ημέρες ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, το σύνολο της απασχόλησης διαμορφώθηκε στα 3.585 χιλ άτομα τον Ιούνιο 2015 (εποχικά διορθωμένα στοιχεία). Σύμφωνα με τα στοιχεία της ελληνικής στατιστικής αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) η προαναφερθείσα μεταβλητή κατέγραψε το μέγιστό της σημείο το Μάιο 2008, 4.611 χιλ άτομα, ενώ το ελάχιστο σημειώθηκε το Δεκέμβριο 2013, 3.482 χιλ άτομα (βλέπε Σχήμα 1). Συνεπώς, κατά τη διάρκεια του εν λόγω χρονικού διαστήματος (5,5 ετών περίπου) η απασχόληση στην ελληνική οικονομία μειώθηκε 1.129 χιλ άτομα (ή -24,49%).¹

Σχήμα 1: Απασχόληση, Ιούνιος 2004 – Ιούνιος 2015 (χιλ άτομα)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

Σε ότι αφορά τον αριθμό των ανέργων, από το ελάχιστο του Μαΐου 2008, 363 χιλ άτομα, μέχρι το μέγιστο του Σεπτεμβρίου 2013, 1.357 χιλ άτομα, η αύξηση που καταγράφηκε ήταν της τάξης των 994 χιλ ατόμων ή 273,88% (βλέπε Σχήμα 2).²

Επιπρόσθετα, ένα εξίσου σημαντικό στοιχείο αναφορικά με τις εξελίξεις στην ελληνική αγορά εργασίας τα τελευταία έτη είναι η μείωση του εργατικού δυναμικού (βλέπε Σχήμα 3). Αυτή η μεταβλητή – αναφέρεται και ως οικονομικά ενεργός πληθυσμός –

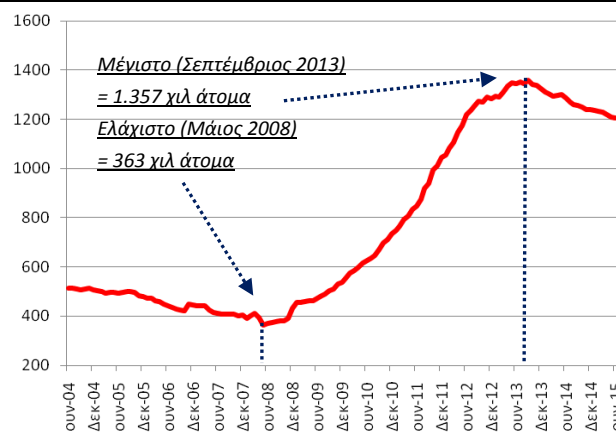
¹ Σύμφωνα με τον ορισμό της ΕΛ.ΣΤΑΤ. ως απασχολούμενοι ορίζονται: “τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ως μισθωτοί ή επιχείρηση από την οποία απουσίαζαν προσωρινά.”

² Σύμφωνα με τον ορισμό της ΕΛ.ΣΤΑΤ. ως άνεργοι ορίζονται: “τα άτομα ηλικίας 15-74 ετών που δεν χαρακτηρίστηκαν ως απασχολούμενοι, ήταν άμεσα διαθέσιμοι για εργασία και είτε αναζητούσαν ενεργά εργασία τις τελευταίες 4 εβδομάδες είτε είχαν βρει μια εργασία που θα αναλάμβαναν μέσα στους επόμενους τρεις μήνες.”

ορίζεται ως το άθροισμα των απασχολούμενων και των ανέργων. Δηλαδή, αντικατοπτρίζει το μέγεθος των διαθέσιμων πόρων της οικονομίας σε όρους του παραγωγικού συντελεστή της εργασίας. Από τον Ιανουάριο 2010 (μέγιστο, 5.048 χιλ άτομα) μέχρι το Μάρτιο 2015 (ελάχιστο, 4.720 χιλ άτομα), το εργατικό δυναμικό σημείωσε μείωση 328 χιλ ατόμων. Η εν λόγω μεταβολή προέρχεται κατά κύριο λόγο από τρεις παράγοντες. Πρώτον, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται εκροή Ελλήνων πολιτών προς χώρες της αλλοδαπής κυρίως για λόγους εύρεσης απασχόλησης ή αναζήτησης εργασίας με υψηλότερες αποδοχές σε σύγκριση με τις αντίστοιχες που προσδοκούν να έχουν στο εσωτερικό. Δεύτερον, η αποθάρρυνση των πολιτών (που παραμένουν στο εσωτερικό) να αναζητήσουν εργασία στην εγχώρια οικονομία εξαιτίας των χαμηλών αμοιβών ή λόγω της διαμορφωθείσας αντίληψης ότι η πιθανότητα απασχόλησης είναι χαμηλή. Δηλαδή, υπάρχουν νοικοκυριά που θεωρούν ότι το κόστος της διαδικασίας αναζήτησης εργασίας είναι μεγαλύτερο από το αναμενόμενο όφελος, οπότε επιλέγουν να απέχουν από την αγορά εργασίας, δηλαδή εξέρχονται του εργατικού δυναμικού. Η δυναμική της εν λόγω τάσης εξαρτάται από το ύψος του συσσωρευμένου πλούτου του κάθε νοικοκυριού. Όσο δεν υπάρχει ροή εισοδημάτων και μειώνεται ο πλούτος των νοικοκυριών τόσο αυξάνονται τα κίνητρα επανεισόδου στο σύνολο του εργατικού δυναμικού. Τρίτον, δημογραφικές εξελίξεις.

Από τα τρία προαναφερθέντα στοιχεία εκείνο που έχει τη μεγαλύτερη αρνητική επίδραση στις παραγωγικές δυνατότητες της οικονομίας είναι το πρώτο. Το ποσοστό του ανθρώπινου δυναμικού που οδηγείται σε χώρες της αλλοδαπής χαρακτηρίζεται από υψηλό επίπεδο ανθρώπινου κεφαλαίου (πτυχίο, μεταπτυχιακό, διδακτορικό). Συνεπώς, η εν λόγω εκροή οδηγεί σε μείωση της παραγωγικότητας της εργασίας.

Σχήμα 2: Ανεργία, Ιούνιος 2004 – Ιούνιος 2015 (χιλ άτομα)

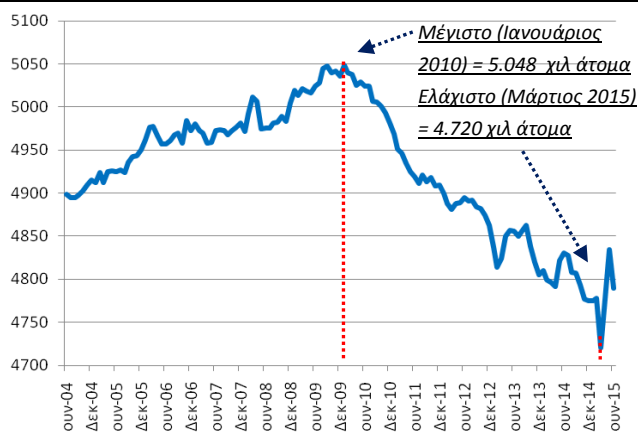

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

Η αύξηση του αριθμού των ανέργων παράλληλα με τη μείωση του εργατικού δυναμικού είχε ως αποτέλεσμα την εκρηκτική αύξηση του ποσοστού ανεργίας (βλέπε Σχήμα 4). Από το Μάιο 2008 (7,30%, ελάχιστο) μέχρι το Σεπτέμβριο 2013 (27,90%, μέγιστο) το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε 20,61 ποσοστιαίες μονάδες. Τα δύο τελευταία χρόνια μπορεί μεν να ακολουθεί πτωτική πορεία

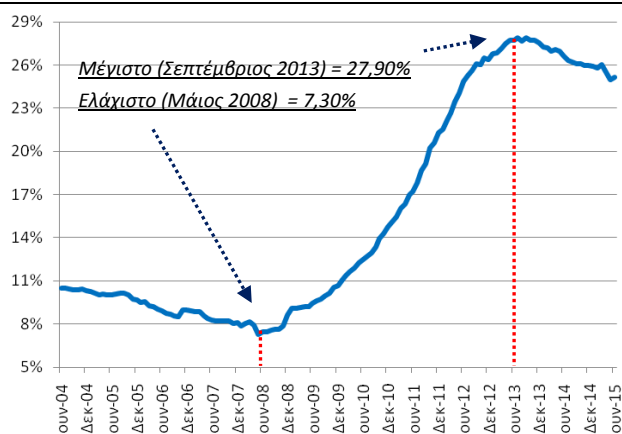
(25,20%, Ιούνιος 2015) ωστόσο με τους υπάρχοντες ρυθμούς μείωσης θα απαιτηθούν πάρα πολλά χρόνια για να επιστρέψει σε επίπεδα αντίστοιχα με αυτά της Ευρωζώνης (11,10%, μέσος όρος το πρώτο επτάμηνο 2015).

Σχήμα 3: Εργατικό Δυναμικό, Ιούνιος 2004 – Ιούνιος 2015 (χιλ άτομα)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

Σχήμα 4: Ποσοστό Ανεργίας, Ιούνιος 2004 – Ιούνιος 2015 (ποσοστό, %)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

Το μερίδιο απασχόλησης του δευτερογενούς τομέα μειώθηκε από 22,24% το 2^ο τρίμηνο 2008 στο 14,92% το 2^ο τρίμηνο 2015. Η μεγαλύτερη συρρίκνωση σημειώθηκε στους κλάδους των κατασκευών (από 8,69% στο 4,21%) και της μεταποίησης (από 11,87% στο 9,06%).

Ταυτόχρονα με τις σημαντικές μειώσεις και αυξήσεις των βασικών μεταβλητών (απασχόληση, ανεργία και εργατικό δυναμικό) της αγοράς εργασίας παρατηρήθηκε και αναδιάρθρωση στα μερίδια της απασχόλησης των βασικών κλάδων της ελληνικής οικονομίας. Στους Πίνακες 1Α και 1Β παρουσιάζουμε τα μερίδια της απασχόλησης των τριών αθροιστικών τομέων της οικονομίας, ήτοι πρωτογενής, δευτερογενής και τριτογενής, καθώς και 21 βασικών κλάδων (κωδικοί δραστηριοτήτων κατά NACE Rev. 2) το 2^ο τρίμηνο 2008 και το 2^ο τρίμηνο 2015. Η εν λόγω παράθεση

παρέχει πληροφόρηση στον αναγνώστη αναφορικά με ορισμένα από τα δομικά χαρακτηριστικά της απασχόλησης στην ελληνική οικονομία (σε ποιούς κλάδους απασχολείται το ελληνικό εργατικό δυναμικό και σε τι ποσοστό) καθώς και με το μέγεθος της αναδιάρθρωσης που συντελείται με την πάροδο των ετών.

Πίνακας 1Α: Κλάδοι Οικονομικής Δραστηριότητας (Α-Ι) (ποσοστά, %, επί του συνόλου της απασχόλησης)

Κινητός μέσος 4 τριμήνων	2008q2	2015q2	Δ
Α. Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	11,21	13,42	+2,21
Β. Ορυχεία και λατομεία	0,38	0,30	-0,08
Γ. Μεταποίηση	11,87	9,06	-2,81
Δ. Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού	0,80	0,74	-0,06
Ε. Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	0,64	0,61	-0,03
ΣΤ. Κατασκευές	8,69	4,21	-4,48
Ζ. Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή οχημάτων και μοτοσικλετών	18,19	17,93	-0,25
Η. Μεταφορά και αποθήκευση	4,67	4,73	+0,06
Θ. Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και εστίασης	6,82	8,75	+1,93
Ι. Ενημέρωση και επικοινωνία	1,63	2,10	+0,47
Πρωτογενής Τομέας	11,21	13,42	+2,21
Δευτερογενής Τομέας	22,24	14,92	-7,46
Τριτογενής Τομέας	66,64	71,66	+5,25

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

Σημείωση: (α) Ως Δ ορίζουμε τη διαφορά ανάμεσα στο 2015q2 και 2008q2.

Τα τελευταία πέντε χρόνια σημειώθηκε συρρίκνωση του μεριδίου απασχόλησης του δευτερογενούς τομέα. Πιο αναλυτικά, καταγράφηκε πτώση από 22,24% το 2^ο τρίμηνο 2008 σε 14,92% το 2^ο τρίμηνο 2015. Αυτή η μείωση των -7,46 ποσοστιαίων μονάδων απορροφήθηκε τόσο από τον πρωτογενή, 2,21 ποσοστιαίες μονάδες, όσο και από τον δευτερογενή τομέα, 5,25 ποσοστιαίες μονάδες, με τον δεύτερο να λαμβάνει τη μερίδα του λέοντος.³

³ Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφέρουμε το εξής: το γεγονός ότι αυξήθηκαν τα μερίδια της απασχόλησης του πρωτογενούς και του δευτερογενούς τομέα δεν σημαίνει ότι αυξήθηκαν και τα αντίστοιχα απόλυτα μεγέθη, δηλαδή ο αριθμός των απασχολούμενων. Τουναντίον,

Σε ότι αφορά τους επί μέρους βασικούς κλάδους παραγωγής, οι τομείς των κατασκευών και της μεταποίησης υπέστησαν τις υψηλότερες αρνητικές μεταβολές σε όρους μεριδίων απασχόλησης (βλέπε Πίνακα 1Α). Στο μεν πρώτο καταγράφηκε μείωση -4,48 ποσοστιαίες μονάδες (από 8,69% στο 4,21%) στο δε δεύτερο η αντίστοιχη πτώση ήταν -2,81 ποσοστιαίες μονάδες (από 11,87% στο 9,06%). Ειδικά για τον τομέα των κατασκευών – ο οποίος περιλαμβάνει και τον τομέα των κατοικιών (μέχρι και το τέλος του 2012 είχε το μεγαλύτερο μερίδιο) – η προαναφερθείσα μεταβολή ήταν προϊόν της αύξησης της φορολόγησης, της μείωσης της χρηματοδότησης και της υπερπροσφοράς των εν λόγω κεφαλαιουχικών αγαθών. Επιπρόσθετα, αξίζει να αναφέρουμε πως σε όρους ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας το μερίδιο του κλάδου των κατασκευών μειώθηκε από 5,8% το 2^ο τρίμηνο 2008 στο 1,4% το 2^ο τρίμηνο 2015.

Πίνακας 1Β: Κλάδοι Οικονομικής Δραστηριότητας (Κ-Υ)
(ποσοστά, %, επί του συνόλου της απασχόλησης)

<u>Κινητός μέσος 4 τριμήνων</u>	<u>2008q2</u>	<u>2015q2</u>	<u>Δ</u>
<u>Κ</u> Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	2,71	2,42	-0,29
<u>Δ</u> Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	0,19	0,15	-0,04
<u>Μ</u> Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	4,98	5,74	+0,76
<u>Ν</u> Διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	1,71	2,40	+0,69
<u>Ξ</u> Δημόσια διοίκηση και άμυνα. Υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	8,28	8,47	+0,19
<u>Ο</u> Εκπαίδευση	7,09	8,24	+1,15
<u>Π</u> Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας και κοινωνικής μέριμνας	5,19	5,94	+0,75
<u>Ρ</u> Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία	1,27	1,28	+0,02
<u>Σ</u> Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	2,05	2,10	+0,04
<u>Τ</u> Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών	1,59	1,35	-0,24
<u>Υ</u> Δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων	0,04	0,05	+0,01

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

Σημείωση: (α) Ως Δ ορίζουμε τη διαφορά ανάμεσα στο 2015q2 και 2008q2.

και στους δύο τομείς η απασχόληση μειώθηκε. Ωστόσο, ο ρυθμός πτώσης ήταν μικρότερος από τον αντίστοιχο του συνόλου της απασχόλησης και ως εκ τούτου τα μερίδιά τους αυξήθηκαν.

Από την άλλη πλευρά, οι κλάδοι στους οποίους το μερίδιο της απασχόλησης σημείωσε άνοδο ήταν οι εξής: γεωργία, δασοκομία και αλιεία, 2,21 ποσοστιαίες μονάδες (από 11,21% στο 13,42%), δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και εστίασης, 1,93 ποσοστιαίες μονάδες (από 6,82% στο 8,75%), εκπαίδευση, 1,15 ποσοστιαίες μονάδες (από 7,09% στο 8,24%) και επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, 0,76 ποσοστιαίες μονάδες (από 4,98% στο 5,74%).

Η μείωση του ποσοστού ανεργίας σε επίπεδα παρόμοια με εκείνα της Ευρωζώνης (μέσος όρος επτά πρώτων μηνών 2015, 11,10%) προϋποθέτει τριμηνιαία αύξηση της απασχόλησης από 25 μέχρι 31 χιλ άτομα για την επόμενη οκταετία. Με τους υπάρχοντες ρυθμούς μεταβολής της απασχόλησης ο εν λόγω στόχος δεν είναι εφικτός.

Με τί ρυθμούς θα πρέπει να μεταβάλλονται μέσα στα επόμενα χρόνια η απασχόληση (αύξηση), η ανεργία (μείωση) και το εργατικό δυναμικό (αύξηση) έτσι ώστε το ποσοστό ανεργίας να προσεγγίσει το αντίστοιχο μέγεθος της Ευρωζώνης; Για να απαντήσουμε στο παραπάνω ερώτημα πραγματοποιήσαμε την παρακάτω αριθμητική άσκηση. Η εργασία μας έχει ως εξής:

Κατά τη διάρκεια των επτά πρώτων μηνών 2015 ο μέσος όρος του ποσοστού ανεργίας στην Ευρωζώνη ήταν 11,10%. Το ελληνικό ποσοστό ανεργίας από το ελάχιστο του Μαΐου 2008 (7,30%) μέχρι και σήμερα (25,15%, Ιούνιος 2015) προσέγγισε το προαναφερθέν ποσοστό τον Ιανουάριο 2010 (11,08%). Αυτό το μέγεθος αντιστοιχούσε σε 4.489 χιλ απασχολούμενους, 559 χιλ ανέργους και σε ένα εργατικό δυναμικό της τάξης των 5.049 χιλ ατόμων, δηλαδή:

$$u_{1/2010} = \frac{U_{1/2010}}{LF_{1/2010}} = \frac{559}{5.049} = 11.08\% \quad (1)$$

Όπου u το ποσοστό ανεργίας, U ο αριθμός των ανέργων, E ο αριθμός των απασχολούμενων και $LF = U + E$ το εργατικό δυναμικό. Με βάση τα πιο πρόσφατα δημοσιευμένα στοιχεία της ελληνικής στατιστικής αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) ισχύει:

$$u_{6/2015} = \frac{U_{6/2015}}{LF_{6/2015}} = \frac{1.205}{4.790} = 25.15\% \quad (2)$$

Στο σημείο αυτό κάνουμε την υπόθεση ότι ο χρονικός ορίζοντας επιστροφής των βασικών μεταβλητών της αγοράς εργασίας στα επίπεδα του Ιανουαρίου 2010 (βλέπε εξίσωση (1)) είναι 6 (72), 8 (96) και 10 (120) χρόνια (μήνες) αντίστοιχα. Οι σταθεροί ποσοστιαίοι ρυθμοί μεταβολής (σε μηνιαία βάση) που απαιτούνται για την επαλήθευση των παραπάνω σεναρίων παρουσιάζονται στον Πίνακα 2.⁴

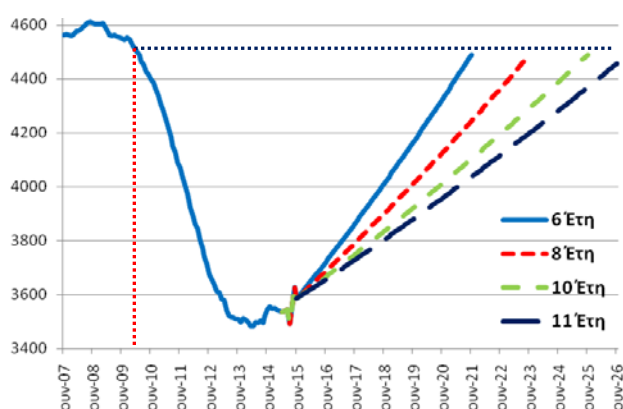
⁴ Τα νούμερα που παρατίθενται στον Πίνακα 2 εξήχθησαν με τη χρήση του μαθηματικού τύπου του σταθερού ποσοστιαίου ρυθμού μεταβολής σε διακριτό χρόνο. Για παράδειγμα, σε ότι αφορά την απασχόληση και την επιστροφή του εν λόγω μεγέθους στα επίπεδα του Ιανουαρίου 2010 ισχύει:

Πίνακας 2: Απασχόληση, Ανεργία και Εργατικό Δυναμικό (σταθεροί μηνιαίοι ρυθμοί μεταβολής, %)

	Ιούνιος-2021 72 μήνες	Ιούνιος-2023 96 μήνες	Ιούνιος-2025 120 μήνες
Απασχόληση	0,31%	0,23%	0,19%
Ανεργία	-1,06%	-0,80%	-0,64%

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

Για παράδειγμα, στην περίπτωση που για τα επόμενα χρόνια 6 χρόνια (72 μήνες) ο αριθμός των απασχολούμενων αυξάνεται σε μηνιαία βάση 0,31% και ο αριθμός των ανέργων μειώνεται -1,06% τότε το ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα θα προσεγγίσει το σημερινό αντίστοιχο μέγεθος της Ευρωζώνης τον Ιούνιο 2021 (βλέπε Σχήμα 8). Επιπρόσθετα, στο σενάριο κατά το οποίο η αύξηση της απασχόλησης διαμορφωθεί στο 0,23% και η πτώση της ανεργίας στο -0,80% τότε το απαιτούμενο χρονικό διάστημα διευρύνεται στα 8 χρόνια (96 μήνες). Τέλος, σταθερή μηνιαία αύξηση της απασχόλησης 0,19% και μείωση της ανεργίας -0,64% οδηγεί σε σύγκλιση του ελληνικού ποσοστού ανεργίας με το αντίστοιχο της Ευρωζώνης σε ένα χρονικό διάστημα 10 ετών (120 μήνες).

Σχήμα 5: Απασχόληση, Ιούνιος 2007 – Ιούνιος 2021, 2023, 2025 και 2026 (χιλ άτομα)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

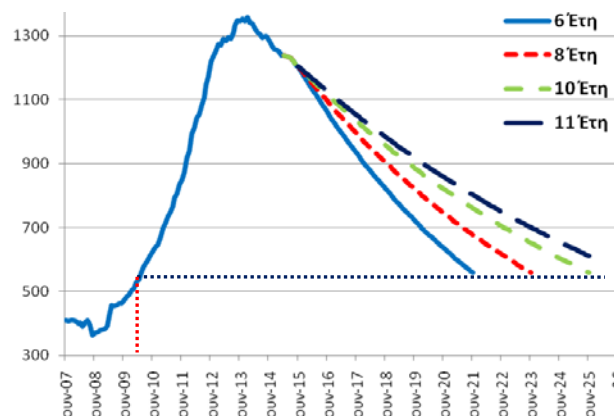
Όπως αναφέραμε και στα προηγούμενα τμήματα του παρόντος φυλλαδίου, τα τελευταία δύο χρόνια παρατηρείται μια ελαφρά ανάκαμψη στην ελληνική αγορά εργασίας. Πιο συγκεκριμένα, η απασχόληση, από το ελάχιστο του Δεκεμβρίου 2013 μέχρι και σήμερα (Ιούνιος 2015 σε όρους διαθέσιμων στοιχείων) αυξήθηκε

$$E_{Iav-2010} = (1+g)^t E_{Iovv-2015} \quad (3)$$

$$\Rightarrow \left(\frac{E_{Iav-2010}}{E_{Iovv-2015}} \right)^{\frac{1}{t}} - 1 = g \Rightarrow \left(\frac{4.489}{3.585} \right)^{\frac{1}{t}} - 1 = g$$

Αντικαθιστώντας όπου $t = 72, 96, 120$ στην εξίσωση (3) έχουμε $g = 0,31\%, 0,23\%, 0,19\%$ που είναι οι σταθεροί ποσοστιαίοι ρυθμοί μεταβολής (σε μηνιαία βάση) της απασχόλησης του Πίνακα 2.

102,71 χιλ άτομα, η ανεργία από το μέγιστο του Σεπτεμβρίου 2013 μειώθηκε -152,00 χιλ άτομα και το ποσοστό ανεργίας από το μέγιστο του Σεπτεμβρίου 2013 μειώθηκε -2,75 ποσοστιαίες μονάδες. Σε όρους μηνιαίων μεταβολών, ο μέσος μηνιαίος ρυθμός μεταβολής της απασχόλησης διαμορφώθηκε στο 0,16% και ο αντίστοιχος της ανεργίας στο -0,56%. Συγκρίνοντας τα δύο τελευταία μεγέθη με τα αντίστοιχα νούμερα του Πίνακα 2 συμπεραίνουμε ότι η δυναμική (ανάκαμψης) που έχει αναπτυχθεί στην ελληνική αγορά εργασίας κατά τη διάρκεια των δύο τελευταίων ετών δεν επαρκεί για να οδηγηθεί το ελληνικό ποσοστό ανεργίας σε επίπεδα παρόμοια με εκείνα της Ευρωζώνης ακόμα και σε ένα διάστημα 10 ετών (προσεγγιστικά απαιτούνται 11 έτη και 3 μήνες). Πιο αναλυτικά, στην περίπτωση που τόσο η απασχόληση όσο και η ανεργία κινηθούν μέσα στα επόμενα 10 χρόνια με βάση τους μέσους μηνιαίους ρυθμούς μεταβολής των δύο τελευταίων ετών (0,16% και -0,56%) τότε το ποσοστό ανεργίας τον Ιούνιο 2021 θα προσεγγίσει το 16,66%, τον Ιούνιο 2023 το 14,39%, τον Ιούνιο 2025 το 12,39% και τον Ιούνιο 2026 το 11,37%.

Σχήμα 6: Ανεργία, Ιούνιος 2007 – Ιούνιος 2021, 2023, 2025 και 2026 (χιλ άτομα)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

Με βάση του προαναφερθέντες ρυθμούς μεταβολής προεκτείνουμε τις χρονολογικές σειρές της απασχόλησης, της ανεργίας, του εργατικού δυναμικού και του ποσοστού ανεργίας από τον Ιούνιο 2015 και πέρα. Για το πρώτο σενάριο ο ορίζοντας είναι δετίας, για το δεύτερο δετίας, για το τρίτο 10ετίας και για το τέταρτο 11ετίας. Το τελευταίο βασίζεται στους μέσους μηνιαίους ρυθμούς μεταβολής της απασχόλησης και της ανεργίας κατά τη διάρκεια των περιόδων Δεκεμβρίου 2013 – Ιουνίου 2015 και Σεπτεμβρίου 2013 – Ιουνίου 2015 αντίστοιχα. Στα Σχήματα από 5 έως 8 παρουσιάζουμε το μονοπάτι (path) που αναμένεται να ακολουθήσουν οι μεταβλητές της απασχόλησης, της ανεργίας, του εργατικού δυναμικού και του ποσοστού ανεργίας με βάση τα 4 προαναφερθέντα σενάρια. Οι δύο πρώτες χρονολογικές σειρές, δηλαδή της απασχόλησης και της ανεργίας, έχουν κατασκευαστεί ξεχωριστά ενώ η τρίτη και η τέταρτη είναι προϊόν συνδυασμού τους. Το τελευταίο στοιχείο απορρέει από το γεγονός ότι το εργατικό δυναμικό ισούται με το άθροισμα της απασχόλησης και της ανεργίας ενώ το ποσοστό ανεργίας ισούται με το λόγο των ανέργων ως προς το εργατικό δυναμικό.

Πίνακας 3: Απαιτούμενες Τριμηνιαίες Μεταβολές σε όρους Απασχόλησης, Ανεργίας και Εργατικού Δυναμικού έτσι ώστε το Ποσοστό Ανεργίας να Προσεγγίσει το Σημερινό Μέσο όρο της Ευρωζώνης, 11,10%, σε 6, 8 και 10 χρόνια

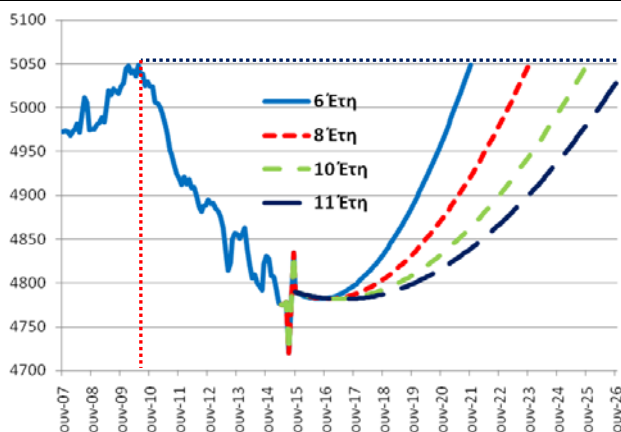
Τρίμηνο	<u>Απασχόληση</u>			<u>Ανεργία</u>			<u>Εργατικό Δυναμικό</u>		
	<u>Ιουν-2021</u>	<u>Ιουν-2023</u>	<u>Ιουν-2025</u>	<u>Ιουν-2021</u>	<u>Ιουν-2023</u>	<u>Ιουν-2025</u>	<u>Ιουν-2021</u>	<u>Ιουν-2023</u>	<u>Ιουν-2025</u>
	<u>Τριμηνιαία Μεταβολή (χιλ άτομα)</u>			<u>Τριμηνιαία Μεταβολή (χιλ άτομα)</u>			<u>Τριμηνιαία Μεταβολή (χιλ άτομα)</u>		
2016Q1	34,30	25,59	20,41	-35,96	-27,44	-22,18	-1,66	-1,85	-1,77
2016Q2	34,62	25,77	20,53	-34,83	-26,79	-21,76	-0,21	-1,02	-1,23
2016Q3	34,95	25,95	20,64	-33,73	-26,15	-21,35	1,21	-0,20	-0,70
2016Q4	35,27	26,14	20,76	-32,67	-25,53	-20,94	2,60	0,60	-0,18
2017Q1	35,61	26,32	20,88	-31,64	-24,93	-20,54	3,97	1,39	0,33
2017Q2	35,94	26,51	20,99	-30,65	-24,34	-20,15	5,30	2,17	0,84
2017Q3	36,28	26,69	21,11	-29,68	-23,76	-19,77	6,60	2,93	1,34
2017Q4	36,62	26,88	21,23	-28,75	-23,20	-19,39	7,88	3,68	1,84
2018Q1	36,97	27,07	21,35	-27,84	-22,65	-19,02	9,13	4,42	2,33
2018Q2	37,32	27,26	21,47	-26,97	-22,11	-18,66	10,35	5,15	2,81
2018Q3	37,67	27,46	21,59	-26,12	-21,59	-18,31	11,55	5,87	3,28
2018Q4	38,02	27,65	21,71	-25,29	-21,08	-17,96	12,73	6,57	3,75
2019Q1	38,38	27,84	21,84	-24,50	-20,58	-17,62	13,88	7,27	4,22
2019Q2	38,74	28,04	21,96	-23,73	-20,09	-17,28	15,01	7,95	4,68
2019Q3	39,11	28,24	22,08	-22,98	-19,61	-16,96	16,13	8,63	5,13
2019Q4	39,47	28,44	22,21	-22,26	-19,15	-16,63	17,22	9,29	5,58
2020Q1	39,85	28,64	22,33	-21,56	-18,69	-16,32	18,29	9,95	6,02
2020Q2	40,22	28,84	22,46	-20,88	-18,25	-16,01	19,34	10,59	6,45
2020Q3	40,60	29,04	22,59	-20,22	-17,82	-15,70	20,38	11,23	6,88
2020Q4	40,98	29,25	22,71	-19,58	-17,40	-15,40	21,40	11,85	7,31
2021Q1	41,37	29,46	22,84	-18,97	16,98	-15,11	22,40	12,47	7,73
2021Q2	41,76	29,66	22,97	-18,37	-16,58	-14,82	23,39	13,08	8,15
2021Q3		29,87	23,10		-16,19	-14,54		13,69	8,56
2021Q4		30,08	23,23		-15,80	-14,27		14,28	8,96
2022Q1		30,30	23,36		-15,43	-13,99		14,87	9,37
2022Q2		30,51	23,49		-15,06	-13,73		15,45	9,76
2022Q3		30,72	23,63		-14,71	-13,47		16,02	10,16
2022Q4		30,94	23,76		-14,36	-13,21		16,58	10,55
2023Q1		31,16	23,89		-14,02	-12,96		17,14	10,93
2023Q2		31,38	24,03		-13,69	-12,71		17,69	11,31
2023Q3			24,16			-12,47			11,69
2023Q4			24,30			-12,24			12,06
2024Q1			24,44			-12,00			12,43
2024Q2			24,57			-11,77			12,80
2024Q3			24,71			-11,55			13,16
2024Q4			24,85			-11,33			13,52
2025Q1			24,99			-11,12			13,88
2025Q2			25,13			-10,90			14,23

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

Στο σημείο αυτό το αρχικό ερώτημα που θέσαμε στην παρούσα ενότητα του φυλλαδίου επαναδιατυπώνεται ως εξής: πόσο θα πρέπει να μεταβάλλονται – σε όρους ατόμων – μέσα στα επόμενα χρόνια η απασχόληση (αύξηση), η ανεργία (μείωση) και το εργατικό δυναμικό (αύξηση) έτσι ώστε το ποσοστό ανεργίας να προσεγγίσει το αντίστοιχο μέγεθος της Ευρωζώνης;

Χρησιμοποιώντας τις χρονολογικές σειρές που παρουσιάζονται στα Σχήματα από 5 έως 7, υπολογίζουμε το τριμηνιαίο επίπεδο των συγκεκριμένων μεταβλητών και στη συνέχεια λαμβάνουμε τις αντίστοιχες τριμηνιαίες μεταβολές. Τα στοιχεία των τριών σεναρίων, δηλαδή της σύγκλισης του ελληνικού ποσοστού ανεργίας με το αντίστοιχο της Ευρωζώνης σε ένα χρονικό διάστημα 6, 8 και 10 ετών, παρατίθενται στον Πίνακα 3.

Σχήμα 7: Εργατικό Δυναμικό, Ιούνιος 2007 – Ιούνιος 2021, 2023, 2025 και 2026 (χιλ άτομα)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

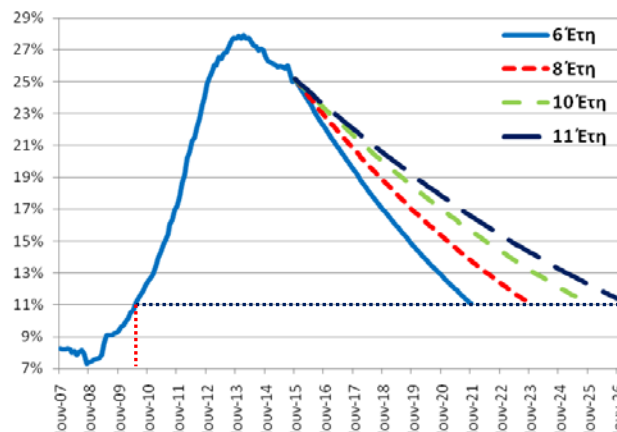
Παρατηρούμε πως στο σενάριο με ορίζοντα δετίας η απασχόληση θα πρέπει στην αρχή (2016) να καταγράφει τριμηνιαία αύξηση 34 χιλ ατόμων και σταδιακά ο ρυθμός μεταβολής να αυξάνει και να προσεγγίζει τα 41 χιλ άτομα (2021). Παράλληλα, ο αριθμός των ανέργων θα πρέπει αρχικά να σημειώνει τριμηνιαία μείωση 35 χιλ ατόμων και στη συνέχεια να καταλήγει στα 18 χιλ άτομα. Η απόκλιση ανάμεσα στην αύξηση της απασχόλησης και στη μείωση της ανεργίας οδηγεί σε σταδιακή αύξηση του εργατικού δυναμικού η οποία προσεγγίζει τα 21 χιλ άτομα στο τέλος της δετίας.

Από την άλλη πλευρά στο σενάριο με ορίζοντα 10ετίας η απασχόληση αρχικά (2016) σημειώνει τριμηνιαία αύξηση 20 χιλ ατόμων και το 2025 προσεγγίζει τα 25 χιλ άτομα. Ο αριθμός των ανέργων αρχικά καταγράφει τριμηνιαία μείωση 22 χιλ ατόμων και σταδιακά η εν λόγω πτώση συγκλίνει στα 10 χιλ άτομα.

Αξίζει να αναφέρουμε πως από το 4^ο τρίμηνο 2013 μέχρι και το 2^ο τρίμηνο 2015 η μέση τριμηνιαία αύξηση της απασχόλησης διαμορφώθηκε στα 17 χιλ άτομα, και από το 1^ο τρίμηνο 2014 μέχρι και το 2^ο τρίμηνο 2015 η μέση τριμηνιαία μείωση της ανεργίας ήταν της τάξης των 20 χιλ ατόμων. Συνεπώς καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι με βάση τη δυναμική (ανάκαμψη) που έχει αναπτυχθεί στην ελληνική αγορά εργασίας τα τελευταία δύο χρόνια το ποσοστό ανεργίας αναμένεται να

προσεγγίσει το αντίστοιχο της Ευρωζώνης σε ένα χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 10 ετών.

Σχήμα 8: Ποσοστό Ανεργίας, Ιούνιος 2007 – Ιούνιος 2021, 2023, 2025 και 2026 (ποσοστό, %)

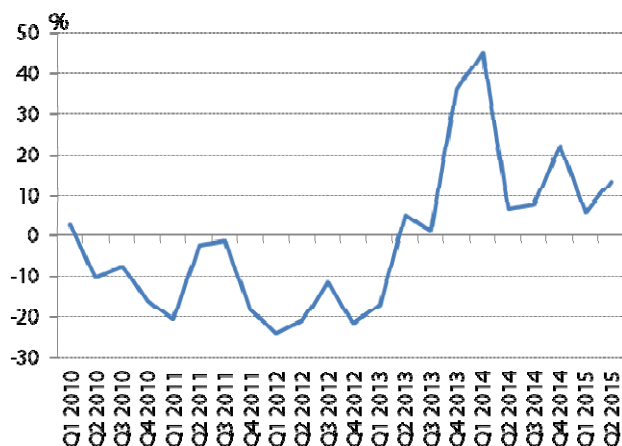
Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

Η αριθμητική άσκηση που παρουσιάσαμε μας δίνει μια γενική εικόνα των πιθανών μονοπατιών (paths) που μπορεί να ακολουθήσουν κάποιες εκ των βασικών μεταβλητών της αγοράς εργασίας – απασχόληση, ανεργία, εργατικό δυναμικό και ποσοστό ανεργίας – στην περίπτωση που το ελληνικό ποσοστό ανεργίας προσεγγίσει το αντίστοιχο (σημερινό) της Ευρωζώνης σε ένα χρονικό διάστημα 6, 8, 10 ετών. Παρά τις σημαντικές ατέλειες που εμφανίζει η συγκεκριμένη απλή αριθμητική άσκηση θεωρούμε ότι είναι πολύ σημαντικό να ποσοτικοποιηθούν οι συμπληρωματικοί στόχοι αναφορικά με τη σταδιακή μείωση του ποσοστού ανεργίας στην Ελλάδα. Για παράδειγμα, ποιά θα πρέπει να είναι η τριμηνιαία αύξηση της απασχόλησης και του εργατικού δυναμικού έτσι ώστε να προσεγγίσουμε ένα συγκεκριμένο ποσοστό ανεργίας (στην άσκησή μας αυτό της Ευρωζώνης) στο μέλλον; Με βάση την υπάρχουσα δυναμική στην απασχόληση και στην ανεργία ποια είναι η τάση που διαμορφώνεται για το ποσοστό ανεργίας; Θεωρούμε χρήσιμο να γνωρίζουμε τις απαντήσεις – ακόμα και σε γενικές γραμμές – των προαναφερθέντων ερωτημάτων καθώς με αυτό τον τρόπο μπορούμε να ελέγξουμε και να κρίνουμε την αποτελεσματικότητα των ασκούμενων πολιτικών που έχουν ως στόχο την καταπολέμηση του σημαντικότερου προβλήματος της ελληνικής κοινωνίας που είναι το πολύ υψηλό ποσοστό ανεργίας.

Ο ετήσιος ρυθμός αύξησης του δείκτη κύκλου εργασιών στον τομέα υπηρεσιών παροχής καταλύματος και εστίασης (τουρισμός) επιταχύνθηκε στο 13,4% το 2^ο τρίμηνο 2015, από 6,0% το προηγούμενο τρίμηνο. Το 2^ο τρίμηνο 2014 η αντίστοιχη αύξηση ήταν μόλις 6,7%.

Σύμφωνα με ανακοίνωση της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, ο δείκτης κύκλου εργασιών στον τομέα υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης (τουρισμός) αυξήθηκε σε ετήσια βάση κατά 13,4% το 2^ο τρίμηνο του 2015, σημειώνοντας επιτάχυνση έναντι ετήσιας αύξησης της τάξεως του 6,0% που σημειώθηκε το 1^ο τρίμηνο του 2015. Σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους (2014), ο εν λόγω δείκτης διπλασίασε τον ετήσιο ρυθμό μεταβολής του (Σχήμα 9).

Σχήμα 9: Δείκτης Κύκλου Εργασιών στον Τομέα του Τουρισμού (ετήσια μεταβολή τριμήνων, %)

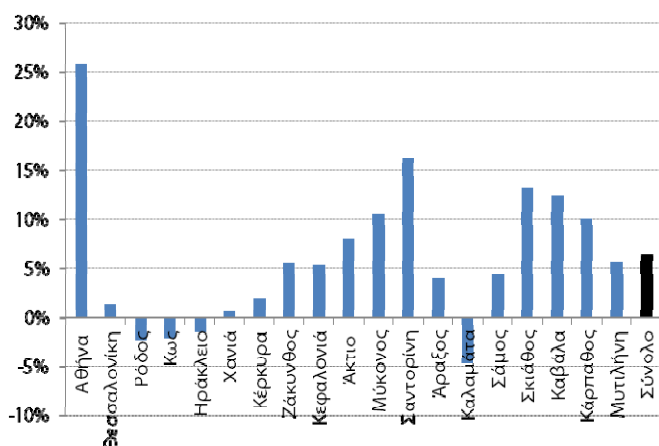

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή, (β) Eurobank Research.

Σημαντική άνοδο κατέγραψαν οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στα κυριότερα αεροδρόμια της χώρας κατά τους καλοκαιρινούς μήνες Ιούλιο και Αύγουστο (5,5% και 4,6% ετησίως, αντίστοιχα), τους δύο πρώτους μήνες μετά την επιβολή των περιορισμών στη διακίνηση κεφαλαίων.

Όπως έχουμε αναφέρει και σε προηγούμενα τεύχη, η επίδοση του κλάδου του τουρισμού είναι καθοριστικής σημασίας για την πορεία της Ελληνικής οικονομίας και την επιστροφή της χώρας σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης, ιδιαίτερα σε μια περίοδο αβεβαιότητας και περιορισμένης εγχώριας ρευστότητας όπως αυτή που διανύουμε σήμερα. Τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία που δημοσιεύτηκαν από τον Σύνδεσμο Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ) την προηγούμενη εβδομάδα είναι ενθαρρυντικά, καθώς φανερώνουν πως η δραστηριότητα στον κλάδο του τουρισμού δεν επηρεάστηκε άμεσα από την επιβολή των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων.

Σχήμα 10: Διεθνείς Αφίξεις στα κυριότερα αεροδρόμια της χώρας, προσωρινά στοιχεία για την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2015 (ετήσια μεταβολή, %)

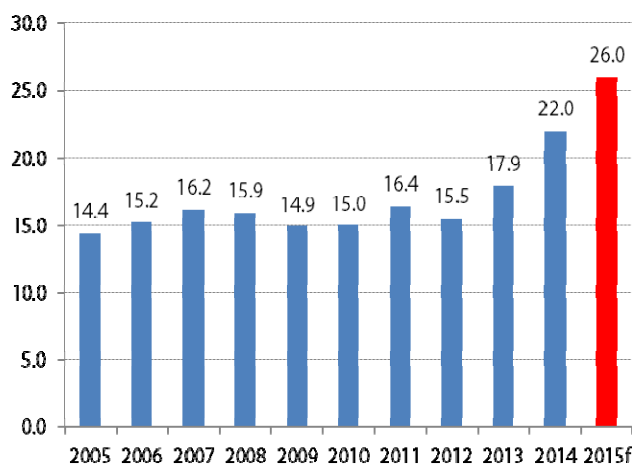

Πηγή: (α) ΣΕΤΕ, (β) Eurobank Research.

Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία για τις διεθνείς αφίξεις στα κυριότερα αεροδρόμια της χώρας (Σχήμα 10), η ανοδική πορεία

του ελληνικού τουρισμού συνεχίστηκε τους καλοκαιρινούς μήνες Ιούλιο και Αύγουστο, παρά τους περιορισμούς στη διακίνηση κεφαλαίων που ανακοινώθηκαν στις 28 Ιουνίου 2015. Συγκεκριμένα, οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα κατέγραψαν αύξηση 5,5% (σε ετήσια βάση) τον Ιούλιο και 4,6% (σε ετήσια βάση) τον Αύγουστο, ενώ το οκτάμηνο Ιανουαρίου-Αυγούστου οι αφίξεις αυξήθηκαν σωρευτικά κατά 6,4%, φθάνοντας σχεδόν τα 11,7 εκατομμύρια.

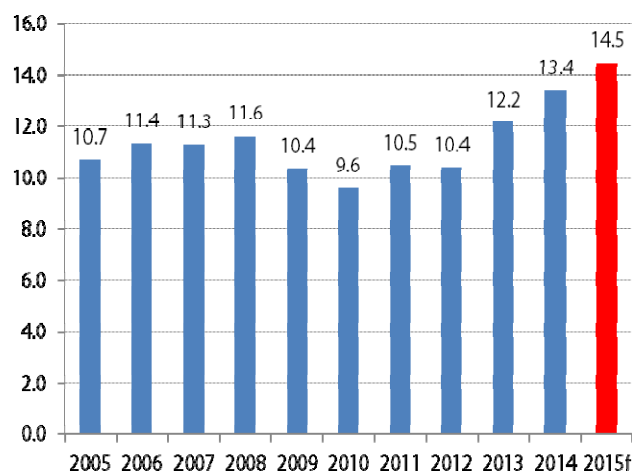
Σχήμα 11: Διεθνείς Αφίξεις στην Ελλάδα (μη συμπεριλαμβανομένων των κρουαζιέρων) (ετήσια μεταβολή, %)

Πηγή: (α) ΣΕΤΕ, (β) Eurobank Research.

Αναφορικά με το αεροδρόμιο της Αθήνας, η εντυπωσιακή πορεία των διεθνών αφίξεων συνεχίστηκε τον Ιούλιο και τον Αύγουστο, σημειώνοντας αύξηση 29% και 23% σε ετήσια βάση, αντίστοιχα. Επιπρόσθετα, σε επίπεδο οκταμήνου (Ιανουάριος-Αύγουστος), οι αφίξεις αυξήθηκαν 26% σε ετήσια βάση, φθάνοντας σχεδόν τα 3 εκατομμύρια.

Σχήμα 12: Ταξιδιωτικές εισπράξεις (συμπεριλαμβανομένων των κρουαζιέρων) (ετήσια μεταβολή, %)

Πηγή: (α) ΣΕΤΕ, (β) Eurobank Research.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις του ΣΕΤΕ, υπό την προϋπόθεση ότι θα υπάρξει σταθερότητα στις συνθήκες της αγοράς, ο αριθμός των συνολικών αφίξεων στη χώρα μας αναμένεται να φτάσει τα 26 εκατομμύρια το 2015 και με τα άμεσα έσοδα από τον τουρισμό να κυμανθούν περί τα 14,5 δισ. ευρώ από 13,4 δισ. ευρώ το 2014, καθιστώντας το 2015 χρονιά ρεκόρ για την επίδοση του ελληνικού τουριστικού τομέα (βλέπε Σχήματα 11 και 12).

Αύξηση παρουσίασε η οικοδομική δραστηριότητα (εκδοθείσες άδειες) τον Ιούνιο του 2015.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ), η συνολική (δημόσια και ιδιωτική) οικοδομική δραστηριότητα κατέγραψε ετήσια αύξηση 14,7% τον Ιούνιο 2015. Ειδικότερα, στο σύνολο της χώρας οι εκδοθείσες οικοδομικές άδειες ανήλθαν σε 1.380. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, (Ιούλιος 2014 έως Ιούνιος 2015), η συνολική οικοδομική δραστηριότητα διαμορφώθηκε σε 13.877 οικοδομικές άδειες.

Άνοδο παρουσίασε η βιομηχανική παραγωγή στη ζώνη του ευρώ και την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), τον Ιούλιο 2015.

Σύμφωνα με τα εποχικά διορθωμένα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας (Eurostat), η βιομηχανική παραγωγή αυξήθηκε τον Ιούλιο σε ετήσια βάση 1,9% στη ζώνη του ευρώ και 1,8% στην ΕΕ. Μεταξύ των κρατών μελών οι μεγαλύτερες αυξήσεις στη βιομηχανική παραγωγή καταγράφηκαν στην Ιρλανδία (+ 17,9%), τη Σλοβακία (+ 11,9%), τη Λετονία (+ 8,3%), τη Μάλτα (+ 7,7%) και την Τσεχική Δημοκρατία (+ 7,2%). Μειώσεις παρατηρήθηκαν στην Εσθονία (-5,9%), στις Κάτω Χώρες (-4,4%), την Ελλάδα (-1,5%), την Γαλλία και την Φινλανδία (-1,4%).

Πίνακας Α1: Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

Μεταβλητή: Πραγματικό ΑΕΠ, μεταβολές (%), μη εποχ. προσαρμ. για γογ%, εποχ. προσαρμ. για αοα%

Για το 2^ο τρίμηνο (2015) ο ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης ήταν της τάξης του **1,73%** (0,20%, 2015q1 και 0,34%, 2014q2). Η αντίστοιχη **τριμηνιαία % μεταβολή** ήταν της τάξης του **0,91%** (0,06%, 2015q1 και -0,14%, 2014q2).

Συνολική Περίοδος: 1997q2-2015q2

Υποπερίοδος: 2008q4-2015q2

Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
Πραγμ. ΑΕΠ Δ (ετήσια, %)

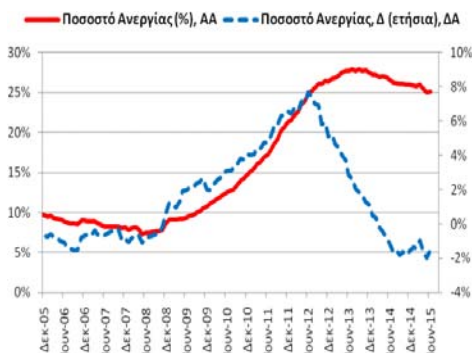
Περίοδος: 1997q2- 2015q2
Στοιχεία: Τριμηνιαία
Μέσος Όρος: 0,84%
Διάμεσος: 2,14%
Μέγιστο: 7,24% (2003q4)
Ελάχιστο: -10,37% (2011q1)

Σημείωση: Δ = μεταβολή
Δημοσίευση: 28/8/2015
Επομ. δημ.: 13/11/2015
(εκτιμήσεις), 27/11/2015
(προσωρινά στοιχεία)

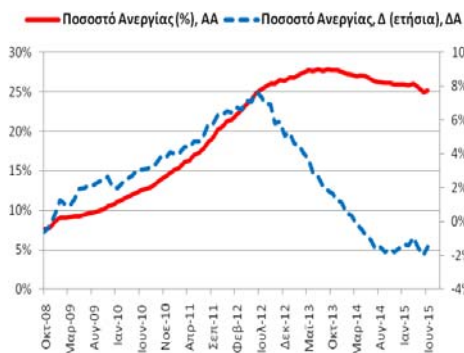
Μεταβλητή: Ποσοστό Ανεργίας (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)

Για το μήνα **Ιούνιο (2015)** το ποσοστό της **ανεργίας** διαμορφώθηκε στο **25,15%** (24,98%, 5/2015 και 26,63%, 6/2014) και η αντίστοιχη **ετήσια μεταβολή ήταν στις -1,47 ΠΜ** (-1,98 ΠΜ, 5/2015 και -1,09 ΠΜ, 6/2014). Ο αριθμός των **απασχολούμενων** ανέρχεται στα **3,585 εκ** άτομα (3,627 εκ, 5/2015 και 3,545 εκ, 6/2014) ενώ ο αριθμός των **ανέργων** ανέρχεται στα **1,205 εκ** άτομα (1,207 εκ, 5/2015 και 1,286 εκ 6/2014).

Συνολική Περίοδος: 12/2005-6/2015

Υποπερίοδος: 10/2008-6/2015

Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
Ποσοστό Ανεργίας

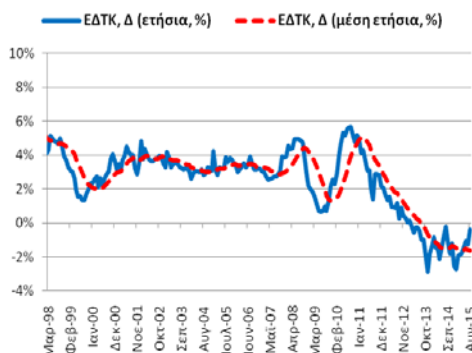
Περίοδος: 12/2005 - 6/2015
Στοιχεία: Μηνιαία
Μέσος Όρος: 16,45%
Διάμεσος: 13,38%
Μέγιστο: 27,90% (9/2013)
Ελάχιστο: 7,30% (5/2008)

Σημείωση: Δ = μεταβολή,
AA = αριστερός άξονας,
ΔΑ = δεξιός άξονας,
ΠΜ = ποσοστ. μοναδ.
Δημοσίευση: 10/9/2015
Επομ. δημ.: 8/10/2015

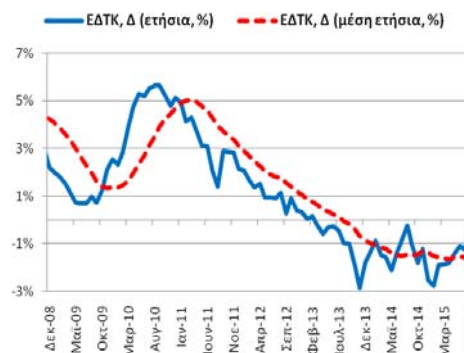
Μεταβλητή: Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ), ετήσια μεταβολή (%)

Για το μήνα **Αύγουστο (2015)** η ετήσια μεταβολή (%) του **ΕνΔΤΚ** ήταν στο **-0,39%** (-1,26%, 7/2015 και -0,24%, 8/2014) και η αντίστοιχη **μέση ετήσια μεταβολή ήταν στο -1,60%** (-1,58%, 7/2015 και -1,47%, 8/2014). Για τον ίδιο μήνα η ετήσια μεταβολή (%) του **Εθνικού ΔΤΚ** ήταν στο **-1,46%** (-2,23%, 7/2015 και -0,30%, 8/2014) και η αντίστοιχη **μέση ετήσια μεταβολή ήταν στο -1,97%** (-1,87%, 7/2015 και -1,42%, 8/2014).

Συνολική Περίοδος: 3/1998-8/2015

Υποπερίοδος: 12/2008-8/2015

Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
ΕνΔΤΚ, Δ (ετήσια, %)

Περίοδος: 3/1998 - 8/2015
Στοιχεία: Μηνιαία
Μέσος Όρος: 2,51%
Διάμεσος: 3,08%
Μέγιστο: 5,66% (9/2010)
Ελάχιστο: -2,86% (11/2013)

Σημείωση: Δ = μεταβολή
Δημοσίευση: 9/9/2015
Επομ. δημ.: 9/10/2015

Πίνακας Α2: Οι Συνιστώσες του Πραγματικού ΑΕΠ (μη εποχικά διορθωμένα στοιχεία)Συνολική Περίοδος: 1997q2-2015q2Υποπερίοδος: 2008q4-2015q2Δημοσίευση: 28/8/2015Ιδιωτική Κατανάλωση (δαπάνη)

■ Για το 2015q2 η ετήσια ποσοστιαία μεταβολή της ιδιωτικής κατανάλωσης ήταν στο **2,79%** (2015q1: 0,97%, 2014q2: 0,66%).

■ Το αντίστοιχο μερίδιο, % του ΑΕΠ (ονομ.), ήταν στο **72,97%** (2015q1: 71,96%, 2014q2: 72,01%).

Δημόσια Κατανάλωση (δαπάνη)

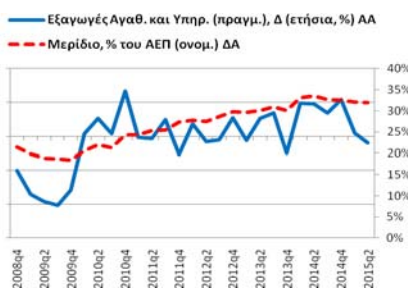
■ Για το 2015q2 η ετήσια ποσοστιαία μεταβολή της δημόσιας κατανάλωσης ήταν στο **2,35%** (2015q1: -1,22%, 2014q2: -2,21%).

■ Το αντίστοιχο μερίδιο, % του ΑΕΠ (ονομ.), ήταν στο **20,06%** (2015q1: 20,31%, 2014q2: 19,98%).

Ακαθάριστος Σχηματισμός Πάγιου Κεφαλαίου (δαπάνη)

■ Για το 2015q2 η ετήσια ποσοστιαία μεταβολή των συνολικών επενδύσεων ήταν στο **-4,93%** (2015q1: 17,40%, 2014q2: -6,04%).

■ Το αντίστοιχο μερίδιο, % του ΑΕΠ (ονομ.), ήταν στο **10,23%** (2015q1: 12,71%, 2014q2: 10,84%).

Εξαγωγές Αγαθών και Υπηρεσιών (δαπάνη)

■ Για το 2015q2 η ετήσια ποσοστιαία μεταβολή των εξαγωγών ήταν στο **-1,94%** (2015q1: 0,94%, 2014q2: 9,52%).

■ Το αντίστοιχο μερίδιο, % του ΑΕΠ (ονομ.), ήταν στο **31,98%** (2015q1: 32,07%, 2014q2: 33,54%).

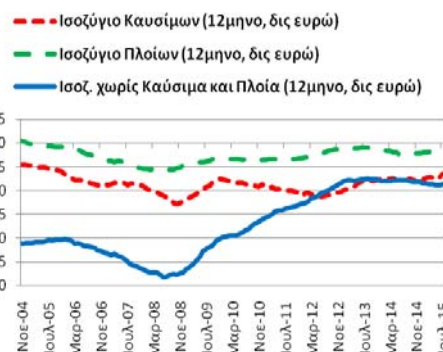
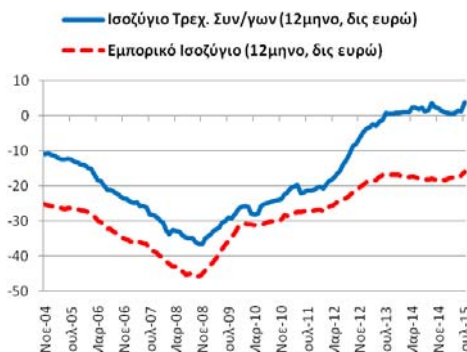
Εισαγωγές Αγαθών και Υπηρεσιών (δαπάνη, αρνητική συνεισφορά)

■ Για το 2015q2 η ετήσια ποσοστιαία μεταβολή των εισαγωγών ήταν στο **-3,90%** (2015q1: 10,62%, 2014q2: 9,28%).

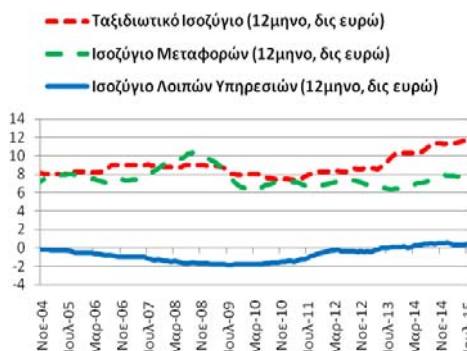
■ Το αντίστοιχο μερίδιο, % του ΑΕΠ (ονομ.), ήταν στο **32,78%** (2015q1: 34,38%, 2014q2: 36,62%).

Πίνακας Α3: Εξωτερικός Τομέας (άθροισμα περιόδου 12 μηνών)Συγκεντρωτικά Ισοζύγια (11/2004-7/2015)Επί μέρους Ισοζύγια (11/2004-7/2015)

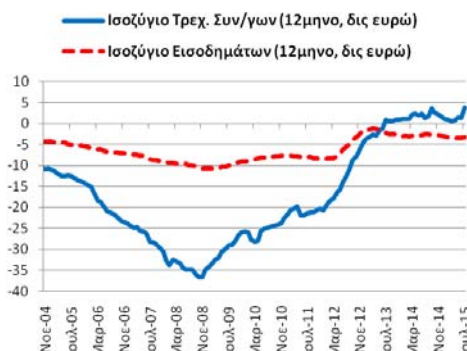
Δημοσίευση: 21/9/2015

Ισοζύγιο: Εμπορικό (καυσίμων, πλοίων, χωρίς καύσιμα και πλοία)

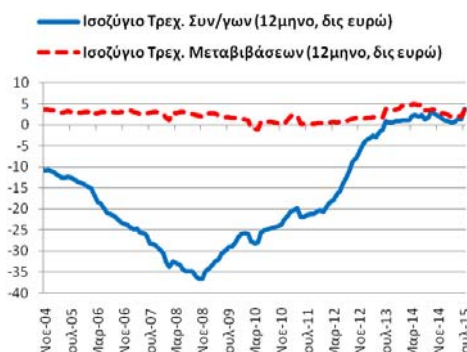
- Για το διάστημα **Αυγούστου 2014 - Ιουλίου 2015** το **ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών** διαμορφώθηκε στα **3,80 δις ευρώ** (7/2014-6/2015: 1,22 και 8/2013-7/2014: 1,19).
- Για το διάστημα **Αυγούστου 2014 - Ιουλίου 2015** το **εμπορικό ισοζύγιο** διαμορφώθηκε στα **-15,98 δις ευρώ** (7/2014-6/2015: -17,07 και 8/2013-7/2014: -18,21).

Ισοζύγιο: Υπηρεσιών (ταξιδιωτικό, μεταφορών και λοιπών υπηρεσιών)

- Για το διάστημα **Αυγούστου 2014 - Ιουλίου 2015** το **ισοζύγιο υπηρεσιών** διαμορφώθηκε στα **19,42 δις ευρώ** (7/2014-6/2015: 19,67 και 8/2013-7/2014: 18,63).
- Για το διάστημα **Αυγούστου 2014 - Ιουλίου 2015** το **ταξιδιωτικό ισοζύγιο** διαμορφώθηκε στα **11,72 δις ευρώ** (7/2014-6/2015: 11,59 και 8/2013-7/2014: 10,93).

Ισοζύγιο: Εισοδημάτων (αμοιβών – μισθών και τόκων, μερισμάτων – κερδών)

- Για το διάστημα **Αυγούστου 2014 - Ιουλίου 2015** το **ισοζύγιο εισοδημάτων** διαμορφώθηκε στα **-3,21 δις ευρώ** (7/2014-6/2015: -3,38 και 8/2013-7/2014: -2,59).
- Για το διάστημα **Αυγούστου 2014 - Ιουλίου 2015** το **ισοζύγιο τόκων, μερισμάτων και κερδών** διαμορφώθηκε στα **-2,86 δις ευρώ** (7/2014-6/2015: -3,00 και 8/2013-7/2014: -2,36).

Ισοζύγιο: Τρεχουσών Μεταβιβάσεων (γενικής κυβέρνησης και λοιπών τομέων)

- Για το διάστημα **Αυγούστου 2014 - Ιουλίου 2015** το **ισοζύγιο τρεχουσών μεταβιβάσεων** διαμορφώθηκε στα **3,56 δις ευρώ** (7/2014-6/2015: 2,00 και 8/2013-7/2014: 3,37).
- Για το διάστημα **Αυγούστου 2014 - Ιουλίου 2015** το **ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης** διαμορφώθηκε στα **3,51 δις ευρώ** (7/2014-6/2015: 1,98 και 8/2013-7/2014: 3,00).

Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (β) Eurobank Research.

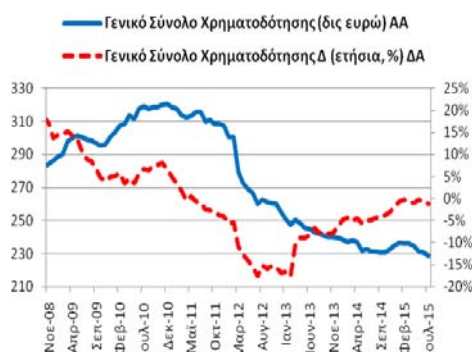
Επόμενη δημοσίευση: 21/10/2015

Πίνακας Α4: Χρηματοδότηση της Ελληνικής Οικονομίας από εγχώρια ΝΧΙ εκτός της ΤτΕ

Συνολική Περίοδος: 10/2002-7/2015

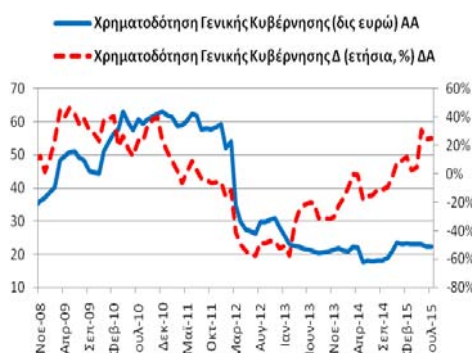
Υποπερίοδος: 11/2008-7/2015

Δημοσίευση: 27/8/2015

Γενικό Σύνολο Χρηματοδότησης (υπόλοιπα)

■ Για το μήνα **Ιούλιο** (2015) το **γενικό σύνολο** της χρηματοδότησης ανήλθε στα **228,68 δις ευρώ** (6/2015: 230,57 δις ευρώ και 7/2014: 231,27 δις ευρώ).

■ Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-1,12%** (6/2015: -0,82% και 7/2014: -4,82%).

Χρηματοδότηση Γενικής Κυβέρνησης (υπόλοιπα)

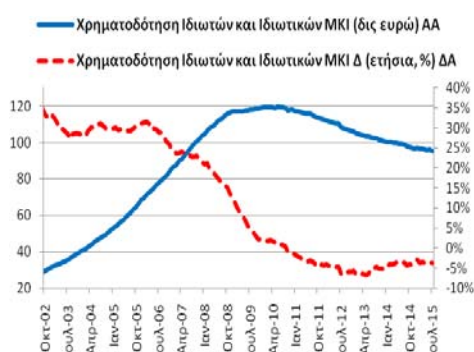
■ Για το μήνα **Ιούλιο** (2015) η χρηματοδότηση της **γενικής κυβέρνησης** ανήλθε στα **22,24 δις ευρώ** (6/2015: 22,44 δις ευρώ και 7/2014: 17,82 δις ευρώ).

■ Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **24,83%** (6/2015: 24,26% και 7/2014: -14,85%).

Χρηματοδότηση Ιδιωτικών Επιχειρήσεων (υπόλοιπα)

■ Για το μήνα **Ιούλιο** (2015) η χρηματοδότηση των **ιδιωτικών επιχειρήσεων** ανήλθε στα **97,44 δις ευρώ** (6/2015: 98,58 δις ευρώ και 7/2014: 101,20 δις ευρώ).

■ Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-3,72%** (6/2015: -3,04% και 7/2014: -4,44%).

Χρηματοδότηση Ιδιωτών και Ιδιωτικών μη Κερδοσκοπικών Ιδρυμάτων (υπόλοιπα)

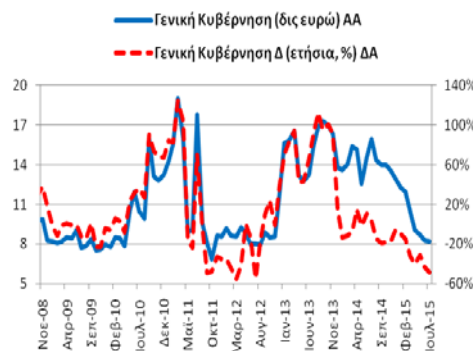
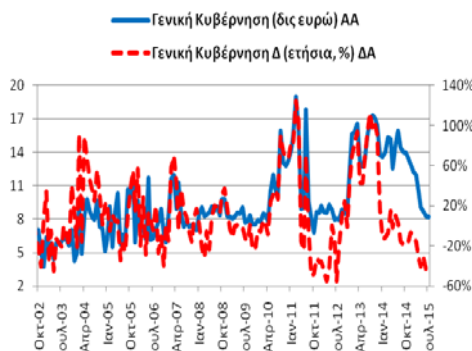
■ Για το μήνα **Ιούλιο** (2015) η χρηματοδότηση των **ιδιωτών και των ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων** ανήλθε στα **95,46 δις ευρώ** (6/2015: 95,95 δις ευρώ και 7/2014: 99,09 δις ευρώ).

■ Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-3,66%** (6/2015: -3,52% και 7/2014: -3,54%).

Πίνακας Α5: Καταθέσεις και Ρέπος των μη ΝΧΙ στα Εγχώρια ΝΧΙ εκτός της ΤτΕΣυνολική Περίοδος: 10/2002-7/2015Υποπερίοδος: 11/2008-7/2015Δημοσίευση: 27/8/2015Γενικό Σύνολο Καταθέσεων και Ρέπος (υπόλοιπα)

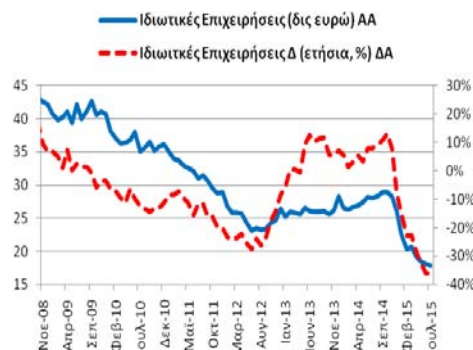
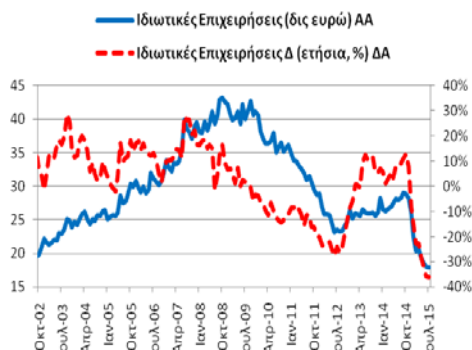
■ Για το μήνα **Ιούλιο** (2015) το **γενικό σύνολο** (κάτοικοι εσωτερικού, λοιπών χωρών ευρωζώνης και μη κάτοικοι ζώνης ευρώ) των καταθέσεων (και ρέπος) ανήλθε στα **157,86 δις ευρώ** (6/2015: 159,25 δις ευρώ και 7/2014: 215,19 δις ευρώ).

■ Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-26,64%** (6/2015: -25,48% και 7/2014: -0,60%).

Καταθέσεις και Ρέπος Γενικής Κυβέρνησης (υπόλοιπα)

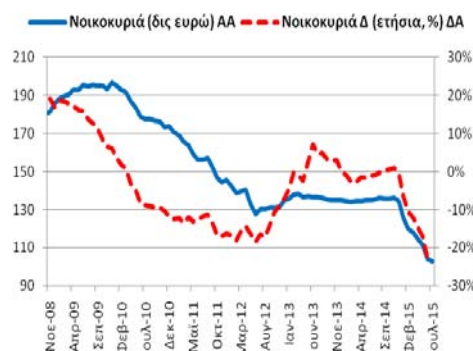
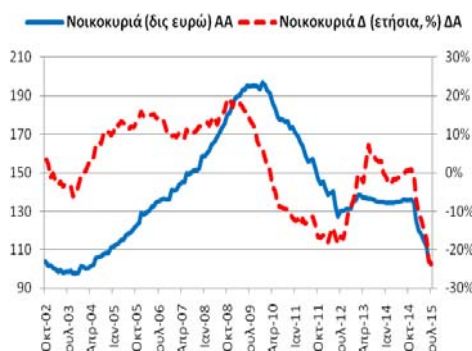
■ Για το μήνα **Ιούλιο** (2015) οι καταθέσεις (και ρέπος) της **γενικής κυβέρνησης** ανήλθαν στα **8,22 δις ευρώ** (6/2015: 8,27 δις ευρώ και 7/2014: 15,95 δις ευρώ).

■ Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-48,50%** (6/2015: -43,23% και 7/2014: 3,32%).

Καταθέσεις και Ρέπος Ιδιωτικών Επιχειρήσεων (υπόλοιπα)

■ Για το μήνα **Ιούλιο** (2015) οι καταθέσεις (και ρέπος) των **ιδιωτικών επιχειρήσεων** (ασφαλιστικές, λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και μη χρηματοπιστωτικές) ανήλθαν στα **17,91 δις ευρώ** (6/2015: 18,07 δις ευρώ και 7/2014: 28,03 δις ευρώ).

■ Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-36,10%** (6/2015: -35,81% και 7/2014: 7,93%).

Καταθέσεις και Ρέπος Νοικοκυριών (υπόλοιπα)

■ Για το μήνα **Ιούλιο** (2015) οι καταθέσεις (και ρέπος) των **νοικοκυριών** ανήλθαν στα **102,92 δις ευρώ** (6/2015: 104,16 δις ευρώ και 7/2014: 135,19 δις ευρώ).

■ Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-23,87%** (6/2015: -22,80% και 7/2014: -0,90%).

Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (β) Eurobank Research.

Επόμενη Δημοσίευση: προσεγγιστικά +1 μήνα

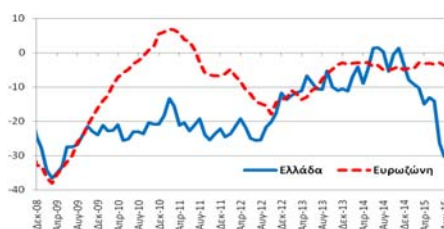
Πίνακας Α6: Δείκτες Εμπιστοσύνης, Ελλάδα και Ευρωζώνη

Συνολική Περίοδος: 2/1998-8/2015

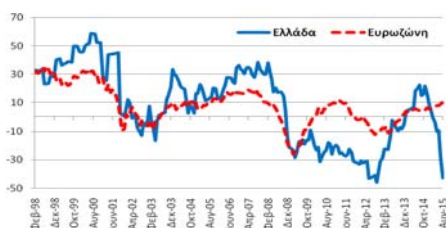
Υποπερίοδος: 12/2008-8/2015

Δημοσίευση: 30/7/2015

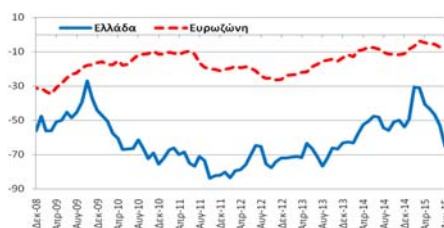
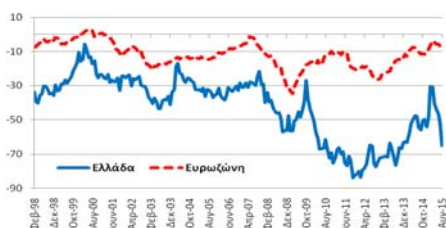
Οικονομικό Κλίμα – Συγκεντρωτικός Δείκτης Εμπιστοσύνης

Βιομηχανία – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 40%)

Υπηρεσίες – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 30%)

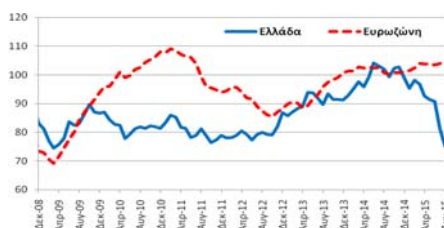
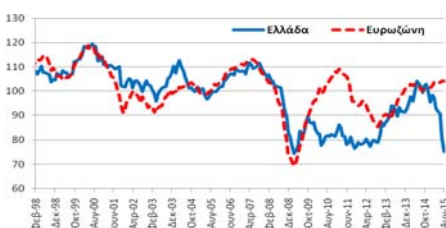
Καταναλωτές – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 20%)

Λιανικό Εμπόριο – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 5%)

Κατασκευές – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 5%)

■ Για το μήνα **Αύγουστο** (2015) ο δείκτης **οικονομικού κλίματος** (75,2 μονάδες) **επιδεινώθηκε** κατά -6,1 μονάδες σε σχέση με τον **Ιούλιο** και **επιδεινώθηκε** κατά -26,9 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

■ Για το μήνα **Αύγουστο** (2015) ο δείκτης εμπιστοσύνης στη **βιομηχανία** (-30,2 μονάδες) **επιδεινώθηκε** κατά -3,8 μονάδες σε σχέση με τον **Ιούλιο** και **επιδεινώθηκε** κατά -30,5 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

■ Για το μήνα **Αύγουστο** (2015) ο δείκτης εμπιστοσύνης στις **υπηρεσίες** (-42,8 μονάδες) **επιδεινώθηκε** κατά -15,2 μονάδες σε σχέση με τον **Ιούλιο** και **επιδεινώθηκε** κατά -65,1 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

■ Για το μήνα **Αύγουστο** (2015) ο δείκτης εμπιστοσύνης των **καταναλωτών** (-64,8 μονάδες) **επιδεινώθηκε** κατά -11,9 μονάδες σε σχέση με τον **Ιούλιο** και **επιδεινώθηκε** κατά -10,6 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

■ Για το μήνα **Αύγουστο** (2015) ο δείκτης εμπιστοσύνης στο **λιανικό εμπόριο** (-31,0 μονάδες) **επιδεινώθηκε** κατά -5,1 μονάδες σε σχέση με τον **Ιούλιο** και **επιδεινώθηκε** κατά -37,6 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

■ Για το μήνα **Αύγουστο** (2015) ο δείκτης εμπιστοσύνης στις **κατασκευές** (-67,5 μονάδες) **επιδεινώθηκε** κατά -5,0 μονάδες σε σχέση με τον **Ιούλιο** και **επιδεινώθηκε** κατά -46,4 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Πίνακας Α6 : Βασικά Μακροοικονομικά - Μικροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας														
Ενημέρωση: 24/9/2015														
Μεταβλητές	Στοιχ.	Πηγή	Παράθεση	Εποχ. Διόρθ.	Τελευταία Παρατήρηση	Παρατήρηση Προηγούμενης Περιόδου	Παρατηρήσεις Παρελθόντων Ετών							
Βασική Επισκόπηση														
Πραγμ. Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	q	(1), (7)	Δ (γογ, %)	-	1.73%	2015q2	0.20%	2015q1	0.34%	2014q2	-4.18%	2013q2	-7.72%	2012q2
Πραγμ. Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν			Δ (αοα, %)	Ναι	0.91%		0.06%		-0.14%		-0.50%		-1.79%	
Πραγμ. Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	y		δισ ευρώ	-	186.54	2014	185.11	2013	192.61	2012	206.16	2011	226.21	2010
Ποσοστό Ανεργίας	m		%	Ναι	25.15%	Ιουν-15	24.98%	Μαϊ-15	26.63%	Ιουν-14	27.71%	Ιουν-13	24.88%	Ιουν-12
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή			Δ (γογ, %)	-	-0.39%	Αυγ-15	-1.26%	Ιουλ-15	-0.24%	Αυγ-14	-0.97%	Αυγ-13	1.15%	Αυγ-12
Σύνιστ. Πραγμ. Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος														
Πραγμ. Ιδιωτική Κατανάλωση (Νοικοκυριά και ΜΚΙΕΝ)	q	(1), (7)	Δ (γογ, %)	-	2.79%	2015q2	0.97%	2015q1	0.66%	2014q2	-2.28%	2013q2	-9.10%	2012q2
Πραγμ. Δημόσια Κατανάλωση				-	2.35%		-1.22%		2.21%		-8.74%		-5.84%	
Πραγμ. Επενδύσεις (Ιδιωτικές και Δημόσιες)				-	-4.93%		17.40%		-6.04%		-12.98%		-27.60%	
Πραγμ. Εξαγωγές (Αγαθά και Υπηρεσίες)				-	-1.94%		0.94%		9.52%		5.29%		-1.58%	
Πραγμ. Εισαγωγές (Αγαθά και Υπηρεσίες)				-	-3.90%		10.62%		9.28%		-1.67%		-12.06%	
Αποτελεσματικότητα														
Πραγμ. Παραγωγικότητα της Εργασίας (ανά άτομο)	q	(4), (7)	Δ (γογ, %)	-	-0.60%	2015q2	-0.32%	2015q1	0.80%	2014q2	-0.10%	2013q2	1.12%	2012q2
Πραγμ. Παραγωγικότητα της Εργασίας (ανά ώρα εργασίας)				-	-0.10%		-0.11%		1.77%		-0.93%		5.32%	
Ονομαστικό Μονοδ. Κόστος Εργασίας (ανά άτομο)				-	1.16%		0.37%		-4.32%		-7.10%		-1.62%	
Ονομαστικό Μονοδ. Κόστος Εργασίας (ανά ώρα εργασίας)				-	1.59%		0.99%		-4.98%		-6.19%		1.86%	
Αγορά Εργασίας														
Απασχολούμενοι	m	(1), (7)	χιλ άτομα	Ναι	3627.10	Μαϊ-15	3558.30	Απρ-15	3522.24	Μαϊ-14	3509.77	Μαϊ-13	3714.63	Μαϊ-12
Ανεργοί					1207.45		1218.30		1299.52		1347.26		1174.05	
Εργατικό Δυναμικό					4834.55		4776.60		4821.76		4857.02		4888.67	
Μη Ενεργός Πληθυσμός					3257.01		3318.55		3319.67		3332.16		3367.92	
Αγορά Ακινήτων														
Δείκτης Τιμών Διαμερισμάτων	q	(2), (7)	Δ (γογ, %)	-	-5.59%	2015q2	-4.12%	2015q1	-8.26%	2014q2	-11.92%	2013q2	-10.85%	2012q2
Συνολική Οικοδομική Δραστηριότητα (αριθμός αδειών)	m	(1), (7)		-	14.7%	Ιουν-15	1.9%	Μαϊ-15	-10.7%	Ιουν-14	-31.3%	Ιουν-13	-41.8%	Ιουν-12
Βιομηχανία και Εμπόριο														
Δείκτης Υπευθύνων Παραγγελιών (PMI)	m	(6), (7)	ΜΔ	Ναι	39.1	Αυγ-15	30.2	Ιουλ-15	50.1	Αυγ-14	48.7	Αυγ-13	42.1	Αυγ-12
Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής	m	(1), (7)	Δ (γογ, %)	-	-1.56%	Ιουλ-15	-4.75%	Ιουν-15	0.08%	Ιουλ-14	-7.24%	Ιουλ-13	-2.92%	Ιουλ-12
Δείκτης Κύκλου Εργασιών στο Λιανικό Εμπόριο				-	-1.71%	Ιουν-15	2.37%	Μαϊ-15	0.45%	Ιουν-14	-7.66%	Ιουν-13	-9.68%	Ιουν-12
Δείκτης Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο				-	-0.41%		4.08%		1.70%		-7.95%		-10.62%	
Δείκτης Κύκλου Εργασιών στο Χονδρικό Εμπόριο	q	(1), (7)	Δ (γογ, %)	-	-3.54%	2015q2	-0.95%	2015q1	0.69%	2014q2	-9.64%	2013q2	-15.35%	2012q2
Δείκτης Κύκλου Εργασιών στον Τομέα των Αυτοκινήτων				-	10.39%		17.93%		34.29%		-0.68%		-38.62%	
Εξωτερικός Τομέας														
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (Α+Β+Γ+Δ)	12m	(2), (7)	δισ ευρώ	-	3.80	Ιουλ-15	1.22	Ιουν-15	1.19	Ιουλ-14	0.94	Ιουλ-13	-12.40	Ιουλ-12
Δ. Εμπορικά Ισοζύγια				-	-15.98		-17.07		-18.21		-16.60		-23.26	
Καυσίμων				-	-6.41		-7.19		-7.88		-8.02		-11.06	
Πλοίων				-	-0.87		-0.95		-2.53		-0.91		-1.93	
Χωρίς Καύσιμα και Πλοία				-	-8.69		-8.93		-7.80		-7.68		-10.27	
Β. Ισοζύγιο Υπηρεσιών				-	19.42		19.67		18.63		15.87		15.29	
Ταξιδιωτικό				-	11.72		11.59		10.93		9.40		8.24	
Μεταφορών				-	7.28		7.75		7.23		6.46		7.38	
Λοιπών Υπηρεσιών				-	0.41		0.34		0.46		0.01		-0.33	
Γ. Ισοζύγιο Εισοδημάτων				-	-3.21		-3.38		-2.59		-2.18		-5.40	
Αμοιβών και Μισθών				-	-0.35		-0.38		-0.23		-0.25		-0.30	
Τόκων, Μερισμάτων και Κερδών				-	-2.86		-3.00		-2.36		-1.93		-5.10	
Δ. Ισοζύγιο Τρεχουσών Μεταβιβάσεων				-	3.56		2.00		3.37		3.84		0.97	
Γενικής Κυβέρνησης				-	3.51		1.98		3.00		3.40		1.08	
Λοιπών Τομέων				-	0.05		0.02		0.37		0.44		-0.10	
Δημοσιονομικά Στοιχεία (Γενική Κυβέρνηση)														
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ	y	(1), (7)	%	-	-3.5%	2014	-12.3%	2013	-8.7%	2012	-10.2%	2011	-11.10%	2010
Πρωτογενές Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ				-	0.4%		-8.3%		-3.7%		-3.0%		-5.20%	
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ				-	177.1%		175.0%		156.9%		171.3%		146.0%	
Κυβέρνηση (Εκτέλεση Κρατικού Προϋπολογισμού)														
Καθαρά Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)	-	(5), (7)	δισ ευρώ	-	30.77	Αυγ-15	26.87	Ιουλ-15	21.82	Ιουν-15	18.63	Μαϊ-15	15.82	Απρ-15
Καθαρά Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)				-	34.92		30.82		22.73		19.17		15.44	
Απόκλιση - Έσοδα				-	-4.15		-3.94		-0.91		-0.55		0.37	
Δαπάνες Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)	-			-	31.87		27.71		23.24		20.03		16.32	
Δαπάνες Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)	-			-	36.61		32.19		27.33		22.65		18.36	
Απόκλιση - Δαπάνες				-	-4.74		-4.48		-4.09		-2.63		-2.04	
Πρωτογενές Αποτέλεσμα Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)	-			-	3.80		3.71		1.88		1.51		2.10	
Πρωτογενές Αποτέλεσμα Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)	-			-	3.26		2.99		-1.24		-0.57		-0.31	
Ισοζύγιο Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)	-			-	-1.10		-0.84		-1.42		-1.40		-0.51	
Ισοζύγιο Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)	-			-	-1.69		-1.38		-4.61		-3.48		-2.92	
Επιτόκια Αναφοράς Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας														
Διευκόλυνση Αποδοχής Καταθέσεων	-	(2), (7)	%	-	-0.20%	10/9/14	-0.10%	11/6/14	0.00%	13/11/14	0.00%	8/5/13	0.00%	11/7/12
Δημοπρασίες Σταθερού Επιτοκίου	-			-	0.05%		0.15%		0.25%		0.50%		0.75%	
Διευκόλυνση Οριακής Χρηματοδότησης	-			-	0.30%		0.40%		0.75%		1.00%		1.50%	
Τίτλοι Ελληνικού Δημοσίου και Τραπεζικά Επιτόκια														
Απόδοση Τίτλων Ελληνικού Δημοσίου (10 έτη)	m	(2), (7)	%	-	10.26%	Αυγ-15	11.43%	Ιουν-15	6.09%	Αυγ-14	10.01%	Αυγ-13	24.34%	Αυγ-12
Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Καταθέσεων (νέων)				-	0.78%	Ιουλ-15	1.09%	Ιουν-15	1.45%	Ιουλ-14	2.26%	Ιουλ-13	2.86%	Ιουλ-12
Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Δανείων (νέων)				-	4.72%		4.75%		5.36%		5.55%		5.92%	
Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Καταθέσεων (υφιστάμενων)				-	0.87%		1.01%		1.66%		2.58%		2.86%	
Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Δανείων (υφιστάμενων)				-	5.04%		5.08%		5.41%		5.72%		5.99%	
Χρηματοδότηση														
Γενικό Σύνολο Χρηματοδότησης	m	(2), (7)	δισ ευρώ	-	228.68	Ιουλ-15	230.57	Ιουν-15	231.27	Ιουλ-14	242.98	Ιουλ-13	260.22	Ιουλ-12
Χρηματοδότηση Γενικής Κυβέρνησης				-	22.24		22.44		17.82		20.92		26.28	
Χρηματοδότηση Ιδιωτικών Επιχειρήσεων				-	97.44		98.58		101.20		105.90		112.05	
Χρηματοδότηση Ιδιωτών και ΜΚΙ				-	95.46		95.95		99.09		102.72		108.02	
Καταθέσεις και Ρέπος														
Σύνολο Καταθέσεων και Ρέπος	m	(2), (7)	δισ ευρώ	-	157.86	Ιουλ-15	159.25	Ιουν-15	215.19	Ιουλ-14	216.49	Ιουλ-13	209.32	Ιουλ-12
Γενική Κυβέρνηση				-	8.22		8.27		15.95		15.44		8.05	
Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις				-	1.67		1.59		2.86		3.16		2.12	
Λοιπά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα				-	3.62		3.62		4.43		4.29		3.44	
Μη Χρηματοπιστωτικές Επιχειρήσεις				-	12.62		12.86		20.74		18.52		17.98	
Νοικοκυριά				-	102.92		104.16		135.19		136.42		130.36	
Κάτοικοι Λοιπών Χωρών Ευρωζώνης				-	1.12		1.36		1.44		1.42		1.48	
Μη Κάτοικοι Ευρωζώνης				-	27.69		27.39		34.57		37.24		45.88	
Δείκτες Εμπιστοσύνης														
Οικονομικό Κλίμα - Συγκεντρωτικός Δείκτης Εμπιστ. Βιομηχανία	m	(3), (7)	ΜΔ	Ναι	75.2	Αυγ-15	81.3	Ιουλ-15	102.1	Αυγ-14	89.6	Αυγ-13	80.0	Αυγ-12
Υπηρεσίες				-	-30.2		-26.4		0.3		-10.7		-25.4	
Καταναλωτές				-	-42.8		-27.6		22.3		-7.0		-41.8	
Λιανικό Εμπόριο				-	-64.8		-52.9		-54.2		-76.6		-65.2	
Κατασκευές				-	-31.0		-25.9		6.6		-21.3		-26.6	
				-	-67.5		-62.5		-21.1		-30.2		-52.6	

Πηγή: (1) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (2) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤΤΕ), (3) Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission), (4) Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat),

(5) Διαδικτυακή Πύλη Υπουργείου Οικονομικών, (6) Bloomberg, (7) Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης και Έρευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών - Eurobank Economic Analysis and Financial Markets Research.

Σημειώσεις: (1) ως γ, α και η ορίζουμε τα ετήσια, τριμηνιαία και μηνιαία στοιχεία, (2) ως Δ (γογ) ορίζουμε την ετήσια μεταβολή, ως Δ (αοα) ορίζουμε την τριμηνιαία μεταβολή, ως 12m ορίζουμε το άθροισμα 12 μηνών, ως ΜΔ ορίζουμε τις μονάδες δείκτη, (3) ως Π ορίζουμε το πραγματοποιηθέν και ως Σ τον Στόχο, (4) στο πεδίο δημοσιονομικά στοιχεία (γενική κυβέρνηση), η μεταβλητή του πρωτογενούς ισοζυγίου της γενικής κυβέρνησης διαφέρει από το αντίστοιχο μέγεθος του ελληνικού προγράμματος οικονομικής προσαρμογής, (5) στα πεδία κυβέρνηση (εκτέλεση κρατικού προϋπολογισμού) και επιτόκια αναφοράς Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, τα στοιχεία παρελθόντων ετών, αναφέρονται στην μεν πρώτη περίπτωση στην εκτέλεση του προϋπολογισμού κατά τους προηγούμενους μήνες, στη δε δεύτερη στις παρελθούσες ημερομηνίες κατά τις οποίες υπήρξε μεταβολή στα εν λόγω επι

Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Έρευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών

Πλάτων Μονοκρούσος
Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank

Ιωάννης Γκιώνης: Ερευνητής Οικονομολόγος
Στυλιανός Γώγος: Οικονομικός Αναλυτής
Άννα Δημητριάδου: Οικονομικός Αναλυτής
Όλγα Κοσμά: Οικονομικός Αναλυτής
Αρκαδία Κωνσταντοπούλου: Βοηθός Ερευνητικής Ομάδας
Παρασκευή Πετροπούλου: Οικονομικός Αναλυτής G10
Θεόδωρος Σταματίου: Ανώτερος Οικονομολόγος
Γαλάτεια Φωκά: Ερευνητής Οικονομολόγος

Eurobank Ergasias SA, 8 Othonos Str, 10557 Athens, tel: +30 210 33 37 000, fax: +30 210 33 37 190, contact email: Research@eurobank.gr

Eurobank Οικονομικές Μελέτες

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στο <http://www.eurobank.gr/research>

- **Daily Overview of Global markets & the SEE Region:** Ημερήσια επισκόπηση με τις βασικές μακροοικονομικές εξελίξεις στην αγορά της Ελλάδας και τις παγκόσμιες αγορές
- **Greece Macro Monitor:** Περιοδική έκδοση για τις τελευταίες οικονομικές εξελίξεις της αγοράς της Ελλάδας
- **Regional Economics & Market Strategy Monthly:** Μηνιαία έκδοση για την οικονομία και τις εξελίξεις της αγοράς ανά περιοχή
- **Global Economy & Markets Monthly:** Μηνιαία ανασκόπηση της διεθνούς οικονομίας και των χρηματοπιστωτικών αγορών

Εγγραφείτε ηλεκτρονικά στο: <http://www.eurobank.gr/research>
Ακολουθήστε μας στο twitter: http://twitter.com/Eurobank_Group